

УДК 811.161.2'373.71.82-3.09 Мацько

ГАЛИНА СТУКАН,
кандидат педагогічних наук доцент;
ЛЮДМИЛА ГЛУШОК,
кандидат педагогічних наук доцент
(м. Хмельницький)

Особливості ідіостилю подільського письменника Віталія Мацька

У статті висвітлено особливості ідіостилю відомого подільського письменника Віталія Мацька. На матеріалі роману «Катарсис», драматичних творів, художньо-документальної повісті «Семен Сумний» досліджено такі зображувально-виражальні засоби: дієслівні метафори-синестезії, діалектизми, порівняльні звороти, епітети, фразеологічні одиниці, виявлено онімний простір творів, зокрема, антропоніми й топоніми, пов'язані з Поділлям, встановлено, що автор через власне глибоко філософське та образне світосприймання змальовує у своїх творах тяжкі випробування, які випали на долю українського народу: голодомор, репресії, війна, важкі повоєнні роки, суперечливе сьогодення. Україна, рідна земля, Поділля – концептуальні домінанти ідіосфери письменника, зумовленої багатим життєвим досвідом автора, закоріненого у традиції національної культури.

Ключові слова: *ідіостиль, тематика творів, порівняння, метафори, епітети, фразеологічні одиниці, народнопоетична манера, концептуальні домінанти.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... Стиль письменника створює та відтворює індивідуально-виразні якості та співвідношення речей – образів, типових для творчої системи саме цього митця. Водночас особистість письменника відображається у неповторності й оригінальності асоціацій, вербально матеріалізованих у лексичній структурі тексту. Асоціативні перегукування та паралелі, найбільш характерні для автора типи асоціацій пронизують усю його творчість, стають важливою ознакою ідіостилю, відображуючи сприйняття письменником світу, довкілля.

Ідіостиль відтворюється засобами ідіолекту, який є сукупністю мовних засобів індивідуального мовлення. Ідіолект – індивідуальний різновид мови, що реалізується в сукупності різних ознак мовлення

письменника як окремого носія мови, а в писемному мовленні виявляє риси ідіостилю.

Аналіз досліджень і публікацій... Мову роману «Катарсис» Віталія Мацька, зокрема його фольклорні мотиви, вивчала С. Маховська, яка довела, що зазначений твір ілюструє нове буття фольклору в літературному середовищі ХХІ століття [6, с. 31]. Мову драматичних творів Віталія Мацька досліджувала В. Філінюк [8], роль узуальних і трансформованих фразеологічних одиниць у романі «Катарсис» описали Г.Стукан, Г. Циц [7], проте особливості ідіостилю Віталія Мацька ще не достатньо висвітлено в науковій літературі.

Формулювання цілей статті... *Мета статті* – на матеріалі тексту роману «Катарсис», драматичних творів, художньо-документальної повісті «Семен Сумний» Віталія Мацька дослідити особливості ідіостилю подільського письменника.

Виклад основного матеріалу... Віталій Петрович Мацько – відомий український літературознавець, письменник, перекладач, краєзнавець, журналіст. Він автор низки літературних портретів. У періодиці, наукових збірниках виступає як теоретик й історик української літератури, відомий своїми нарисами та літературно-критичними статтями, займається краєзнавством. Письменник-подолянин написав низку драматичних творів, поезій, повістей, новелет, роман «Катарсис», який нещодавно побачив світ.

Визначальною рисою неординарної особистості письменника є його цілком самостійний погляд на розмаїті явища життя. З перших рядків будь-якого з його творів угадується письменник, безумовно, український, глибоко закорінений у традиції національної культури, національного світовідчуття, який висловлює любов до України та українського села. Таке поєднання загального й індивідуального характерне для світу цього митця. За нашими спостереженнями й аналізом ідіодискурсу В. Мацька, в його концептуальній ідіосфері виокремлюються домінантні концепти, одним із яких є концепт УКРАЇНА, до якого синонімами виступають рідний край, Поділля, і концепт ЗЕМЛЯ. Цей факт значною мірою впливає на формування ідіостилю письменника, бо саме ментальна сутність визначає специфіку авторського стилю. Україна, рідний край як одна з концептуальних домінант ідіосфери письменника входить до складу багатьох метафоричних і метонімічних моделей його ідіодискурсу, що зумовлений багатим життєвим досвідом автора.

Ми тебе мусимо підняти, рідна земле, ґрунт наш родючий, долини і пагорбки, чорноземи і суглинки, ниви, степи наші ріднесенські, на яких батьки піт і кров проливали...Підніmemo тебе, земле,

заступами, тракторами, вдовиними слізьми, незрадливою любов'ю [2, с. 18]. Настала пора подумати, чим засіватимемо нашу **землю-годувальницю** [2, с. 7]. **Ще подільська земля** дихала повоевним порохом...[2, с. 7]. Сонце більше не дозволяло селянам тримати **земельку** необробленою [2, с. 9].

Мова творів багата на зразки живої народної мови, іноді із чітко вираженим діалектним колоритом, широким застосуванням висловів розмовно-побутового стилю: *Голька, ниньки, гоїрок, гайстри, гонде, патик, здибатися, балакати, бараболя, худобу порас, ондечки, тлумачок, здоровля, айбо, хороба, коперація, заступ, боцюн, тинькувати, колотуха, звідтам, ванькир, злию* і т. ін. [2; 3].

Онімний простір творів В. Мацька містить багато власних назв, зокрема, антропонімів і топонімів, пов'язаних з Поділлям: Залісся, Меджибіж, Деражня, Кам'янець-Подільський, Митківці, Бужок, Бирки; Мусійчучка, Олійничка, Явдоня, Дунька, Онохрей, Лікора, Мартоха, Василік, Михтод, Ригорко, Семенячиха [2; 3]; Летичів, Літин, Хмільник, Шрубків, Поділля, Іванинці, Западинці, Летичівщина, Проскурів [5].

Прозові тексти збагачуються за рахунок використання не лише авторських, але й фольклорних постійних епітетів, метафор, порівнянь, інших художніх тропів: *світ здригнувся, гудить, збагнув; струмись правди гомонить, бій ятрить, синьоокий ранок, променисте сонячне колесо, рік увійде, світанок входив у права, літа всміхаються, мури бачили, трон перевірить, день накликає, серця співали, день гаптує, вірш позичив, вітер-пустунець* [4]; *визнання лежить у незайманих облогах призабутої спадщини і чекає на свого орача* [5].

Цікавими, оригінальним є метафори-оживлення, метафори-опредмечування, дієслівні метафори-синестезії: *золотими монетами листя котиться городиною; Юстина витягнула відром досвіток із криниці; ранок підносив у долонях рожеве сонячне колесо; згорнувшись їжачком, куняє блідо-рожева хмарка; їжачок гріє сиві голочки на щічках блілого саява; хмарини розсували простір для голубизни неба; разом з матір'ю до хати увійшло парне молочко; думки перескочили в рідне село; довкола усміхалося надвечір'я; ніч розмовляє зі світом чарівною мовою; світ розуміє балаканину ночі* [2; 3].

Порівняльні звороти, які часто використовує письменник, допомагають йому змалювати картини навколишнього світу: *Тарасове слово-повстання, як розум, як лезо меча; правда вічна, як земля; спогади, як вирій* [4]; *лілії, схожі на сонячну систему; тоненькі, наче нитки, ніжки; міцні, наче лецата, руки; діти, як горобці, порозліталися; кольори веселки, наче стрічки у весільному вінку*

нареченої; щедрота душевних почуттів розкрилася, як біла лілія на Південному Бузі в заплаві; зорі мерехтіли, ніби змерзли од холоду; не дуйся, як жаба в капусті [2; 3]; двійнята-соколята, мов калина в лузі [5]. Змодельовані автором метафоричні та порівняльні конструкції дають можливість образно сприйняти навколишній світ, перейнятися психічним станом персонажів, заглибитися в художній світ твору. Віталій Мацько виразно постає перед читачами письменником з образним типом мислення.

Автор майстерно послуговується епітетами, вираженими прикметниками та у формі прикладки: *свинцевий град, скупа подяка, золотом-рікою, слово-повстання, усмішки-піони [4]; сливовий колючий тин, босоноге дитинство, романтичне школярство; блакитноокий петрів батіг, ясні думки, моторна трудівниця, чарівна музика, смачні домашні мамині страви, буремна творча стихія, дідусь-інкогніто, Явдоха-пятисотенниця, керівник-хам, сварка-буча, тьотя-мама, сльози-росинки, бронзово-бурячковий пил, фіалково-волошкові очі, життя-буття, суцвіття-промінь, марево-мерехтіння, золотаво-бронзове поле, господаря-помічника, луг-бережок, жінки-цокотухи, вітер-пустун, земля-годувальниця [2; 3].*

Віталій Мацько застосовує народнопоетичну манеру та прийоми народного сентименталізму – використання іменників та прикметників із зменшено-пестливими суфіксами, що виступають засобами ідеалізації героїв, описуваного, як це спостерігаємо у творах фольклору (*земелька, літечко, яблунька, бровенята, квіточками, рученьки*).

Одним із найвиразніших художніх засобів у його творах є використання фразеологізмів, які визначають стилістичну мету, бо вони впливають з прагнення письменника органічно поєднати, злити воедино з контекстом загальновідомий вираз, уточнити й деталізувати значення фразеологічної одиниці.

Мова героїв пересипана прислів'ями та приказками, які вживаються задля того, щоб яскравіше змалювати індивідуальність персонажа, певні риси характеру, наміри тощо: *старий буряк солодший на смак; в чужому оці мачинку бачить, а в своєму скалки не помічає; де два пси кусаються, третій хай не пхається; з посміху люди бувають; без громади не буде і ради; світ клином не зійшовся; не сукай мотузку, бо обірветься; один мельник жито меле, а другий язиком; доля і на печі знайде; знов за рибу гроші; кожна жаба своє болото хвалить; назвався грибом, то лізть у кошик; на брехні далеко не заїдеш; ані пари з вуст; пальця в рот не клади; нечистий на руку; п'яте колесо до воза; не трави душу; не в тих санях опинився; половина світу скаче, половина – плаче; той, хто для когось копанку копає, той*

сам у неї конче полетить; трапляється свято і в будні; з болотом змішаю; у два ока стежити; ні сіло ні впало; кинула оком [2; 3]; нести тягар; пройти тернистий шлях; стерти в порошок; ловити на слові; винести урок [4]; ледь в пір'я вбирається, а вже зброю тримає; журналіста Угрюмова гризе сумнів; жерло репресій, як шестерня, затягувало одного за другим; кликав голос сумління [5]. Фразеологізми відтворюють національний колорит, яскраво змальовують персонажів, передають особливості їхнього мовлення.

Герої письменника змальовані автором у сентиментальних і разом з тим цілком реалістичних формах. У романі «Катарсис» змодельовані справжні українські типи, характери, ментальні риси українців за більшовицького підневільного життя та в процесі катарсису нової вільної нації. Літературні персонажі насправді свідомі своєї ідентичності, приналежності до етносу, роду, і про ці почуття їм не потрібно було говорити, вони у них – як генетичний код, внутрішня потреба душі, яка передається із покоління у покоління.

Показовим у романі є образ Ольги Олійник, характер якої доповнюють традиційні погляди народу на добро та зло, працю, ставлення до людей: *«Не плач, доню, тітка неправду каже. В неї поселилося зло. Ти кажеш, вона ногу покалічила? Її уже Бог покарав, а вона не кається. Її до сповіді треба йти неодмінно, бо взяла гріх на душу. Таке намовляти, Господи! Звідки береться жорстокість?»* [2, с. 33].

Поєднання народних традицій та літературних інновацій, фольклорні мотиви створюють світ роману В. Мацька «Катарсис», який доводить невичерпність та життєвість фольклорної традиції, а творча манера автора відповідає традиції українського письменства [6, с. 32].

У романі «Катарсис» йдеться про складні психологічні та світоглядні зміни, що відбуваються в екзистенційному вимірові, внутрішньому світі центрального персонажа Романа Олійника на тлі суспільно-економічного, морально-політичного устрою держави: з дитинства виформовує в собі любов до простих людей, випромінює в душі гуманні, благородні почуття. Роман сповнений динамізмом розповіді про очищення душі літературного героя від тоталітарного минулого, освяченого синівською любов'ю до України та її народу.

Фольклоризм роману можна простежити на різних рівнях: автор цитує у творі зразки різних жанрів усної народної творчості, у викладі використовує народнопоетичні прийоми та фольклорні мотиви. А через знання та розуміння фольклорної основи творів можна по-справжньому глибоко і всебічно збагнути феномен художнього мислення оригінального таланту письменника. В.Мацько свідомо використав

фольклор з метою не лише збагачення поетичної творчості як такої, а й можливості повернення літературного зразка, наповненого переосмисленою фольклорною традицією, в народ. Він знає і цінує подільські звичаї і традиції, весільний обряд описує в романі від початку і до самого кінця з якимось особливим захопленням, замилюванням.

Майстерно подані описи природи вражають теплотою і любов'ю до рідної землі, посилюють сугестивну функцію слова: *Пропахлі отавою луги потроху покрилися жовтизною, на городі побіліла од сонця стерня, а по ній стелилась берізка, поцяцькована розпуценими парашутоподібними білими і світло-бузковими квіточками, зазеленів мишій, деінде випинали бузиновий квіт зозульчини черевички, по городі цвіла біла і світло-рожева пахуча сосонка, а біля хати у затінку запізнило цвіли малинові мальви [2, с. 20]. Поміж брунатних вишень довгокосі білі берізки крадькома роняють жовте листя, яке, повільно кружляючи, ніби неохоче спускається додолю і золотими монетами котиться городиною, скупчується під парканом [2, с. 11]. Отак на зміну весні приходить красне літечко із голубими очима-волошками в житі. А під горою маки червоніють. Потім сіро віддощиться, віджовтіє, відзолотиться осінь, і знову захурделить біла зима [2, с. 10].*

Мова драматичних творів Віталія Мацька «Збруч», «Відлуння», «Кипариси Магнесії», «Шевченко у серці моїм» відзначається метафоричністю, наявністю образних порівняльних та епітетних конструкцій, уживанням синонімів, фразеологізмів, значної кількості власних назв, звертань та однорідних членів речення [8].

Важливу роль у творчому доробку відіграє художньо-документальна повість «Семен Сумний». У біографічній повісті йдеться про життєвий і творчий шлях призабутого письменника, журналіста Семена Сумного (1897-1960). Повість доповнює, унаочнює окремих розділ, що репрезентує мемуаристику Семена Сумного, його щоденникові записи як військового кореспондента. Твори становлять історичну цінність, вони розкривають епоху, вказують на складні суспільні та культурні процеси, яскраво моделюють добу, в якій довелося жити і працювати письменникові [5, с. 3].

Окремою збіркою «Запросини» вперше вийшла оригінальна та перекладна проза Віталія Мацька. У творах автор порушує патріотичні, морально-етичні теми. Літературних персонажів змодельовано різнопланово, різноаспектно, в різних життєвих ситуаціях. Письменник художньо зображує морально-етичні принципи персонажів не лише на індивідуальному, а й на суспільному рівні,

виокремлює їх як частину психічної структури особистості через словесно-художню ціннісну оцінку дій, явищ в усвідомлений й неусвідомлюваний для індивіда спосіб [1].

Тематика творів Віталія Мацька надзвичайно різноманітна. Бражає глибина знання й розуміння поетом історії свого народу, в усіх творах простежується святість образу батьків, рідної землі, порушуються проблеми духовної культури суспільства та історичної пам'яті.

Кожен письменник – носій літературної мови, але він і найактивніший творець національної мови в тому розумінні, що глибоко відчуває найтонші порухи народного слова, що в особистісному відтворює багато разів пережите живе слово народу.

Часто Віталій Мацько творить нові фразеологізми, які використовує у своєму творі з певною стилістичною метою. Виступають новостворені фразеологізми як засіб експресивності, комізму мовної характеристики персонажа. У романі «Катарсис» знаходимо яскраві приклади авторських фразеологізмів : - *Іч, який парубок, із костуром ходить, а на жінок споглядає, старий буряк – солодший на смак.* Йдеться про немолодого хлопця, який тихцем поглядає на жінок [2, с. 12]. ***В чіпці родився – на посторонку помер*** [3, с. 27].

Поєднання народних традицій та літературних інновацій, фольклорні мотиви та екзистенційна проблематика створюють інтерес автора до весільної обрядовості, зокрема побажань, каламбурів. Весільна обрядовість представлена такими авторськими побажаннями-каламбурами: *Першою підійшла мати: «Перепиваю золоті вила, щоб молода молодого любила»* [2, с. 108]; *дядько з Копичинець: «Дарую персидський килим, щоб до року був хлопчик-Яким»; хрещена мати: «Перепиваю золоту рашку, щоб до року мали сина-Яшку»; сусідка через дорогу : «Перепиваю два рубчики, щоб жили, як голубчики»; дальній сусід , який живе біля колгоспного садка : «Перепиваю плуг і рала, щоб мали сина генерала».* Ці вислови використали рідні та гості на весіллі Романа і Ганнусі [2, с. 109].

Дослідження фразеологічного складу роману «Катарсис» дозволяє визначити індивідуальну манеру, своєрідність творчого методу автора щодо змалювання життя простих людей, їхніх проблем, надій, сподівань. Письменник намагається зберегти всю влучність народних виразів, прислів'їв та приказок, яскраво змальовує персонажів, умови життя, події, графічні та пейзажні лінії. Віталій Мацько влучно добирає і використовує фразеологізми, які допомагають висміяти та засудити різні вади людини, передати особливості характеру та

мовлення, яскраво відтворити морально-етичні якості персонажів [7, с. 75].

У романі простежується певний автобіографізм, захоплює просторово-часовий вимір, зацікавлюють читачів історичні довідки, підкріплені документально, вражає масштабність зображуваного.

Висновок. Письменникові притаманна тонка мовна індивідуальність, свій неповторний ідіостиль, який відображений в авторській картині світу. Ідіостиль Віталія Мацька характеризується простою граматиною та розмовною мовою, що дає письменникові можливість яскравіше змалювати індивідуальність персонажа, певні риси характеру, наміри тощо.

Отже, світосприймання письменника філософськи глибоке та образне, з тонким відчуттям гумору, який притаманний подолянцям. З боєм у серці він змальовує у своїх творах тяжкі випробування, які випали на долю українського народу. Тематика творів В.Мацька вражає своєю широтою, проте центральними є Україна, рідний край, проста людина-трудівник. Яскраві образи автор створює за допомогою таких зображувально-виражальних засобів: дієслівних та прикметникових метафор, порівнянь, епітетів, діалектної лексики, значної кількості прислів'їв та приказок.

Список використаних джерел і літератури:

1. Мацько В. Запросини: оригінальна та перекладна проза. – Хмельницький: Видавець ФОП Цюпак А. А., 2016. – 88 с.
2. Мацько В. Катарсис: Частина 1 / Віталій Мацько. – Хмельницький: Видавець ФОП Цюпак А. А., 2015. – 152 с.
3. Мацько В. Катарсис : Частина 2 / Віталій Мацько. – Хмельницький: Видавець ФОП Цюпак А. А., 2015. – 172 с.
4. Мацько В. Кипариси Магнесії: драматичні поеми / Віталій Мацько. – Хмельницький: Просвіта, – 2002. – 48 с.
5. Мацько В. Семен Сумний: художньо-документальна повість / Віталій Мацько. – Хмельницький: Видавець ФОП Цюпак А. А., 2014. – 100 с.
6. Маховська С., Козуленко В. Фольклоризм роману Віталія Мацька «Катарсис» / С. Маховська, В. Козуленко // Філологічний дискурс: зб.наук.праць / гол. ред. В.П.Мацько. – Хмельницький : ХГПА, 2015. – Вип. 2. – С. 30-33.
7. Стукан Г.О. Роль узуальних і трансформованих фразеологічних одиниць у романі «Катарсис» Віталія Мацька / Г.О. Стукан, Г.О. Циц // Філологічний дискурс: зб.наук.праць / гол. ред. В.П.Мацько. – Хмельницький : ХГПА, 2016. – Вип. 4. – С. 71-77.
8. Філінюк В.А. Мова драматичних творів Віталія Мацька / В.А.Філінюк// Філологічний дискурс: зб.наук.праць / гол. ред. В.П.Мацько. – Хмельницький : ХГПА, 2016. – Вип. 3. – С. 230-239.

References:

1. Matsko V. Zaposyny: oryhinalna ta perekladna prosa, Khmelnytskyi: Vydavects FOP Tsiupak A. A., 2016, 88 p.
2. Matsko V. Katarsys: Chastyna 1, Khmelnytskyi: Vydavects FOP Tsiupak A. A., 2015, 152 p.
3. Matsko V. Katarsys: Part 2 / Vitalii Matsko, Khmelnytskyi, Vydavects FOP Tsiupak A. A., 2015, 172 p.
4. Matsko V. Kyparysy Mahnesii: dramatychni poemy, Khmelnytskyi, 2002, 48 p.
5. Matsko V. Semen Symnyi: khudozhnio-dokumentalna povist, Khmelnytskyi, Vydavects FOP Tsiupak A. A., 2014, 100 p
6. Makhovska S., Kozulenko V. Folklorizm romanu Vitaliia Matska «Katarsys», *Filolohichnyi dyskurs: zbirnyk naukovykh prats*, 2015, Issue 2, pp. 30–33.
7. Stukan H.O. The Role of the Usual and Transformed Phraseological Units in the Novel «Katarsys» by Vitalii Matsko, *Filolohichnyi dyskurs: zbirnyk naukovykh prats*, 2016, Issue 4, pp. 71-77.
8. Filiniuk V.A. Language of Vitalii Matsko's dramatic works, *Filolohichnyi dyskurs: zbirnyk naukovykh prats*, 2016, Issue 3, pp. 230-239.

Summary

Halyna Stukan, Liudmyla Hlushok

Particular Features of Podillia Writer Vitalii Matsko's Individual Style

Particular features of Podillia writer Vitalii Matsko's individual style have been analyzed in the article. On the basis of «Katarsys» novel, dramatic works, «Semen Sumnyi» belles-lettres and documentary novella such expressive means as verb synesthesia metaphors; dialecticisms, common figures of speech, epithets, phraseological units have been analyzed; the onim context of works has been determined particularly anthroponyms and toponyms related to Podillia territory. Also it has been specified that the author depicts severe challenges which fell to Ukrainian people's lot: Holodomor (famine), mass repressions, the war, difficult postwar years, and contradictory present times in his works. Ukraine, dear land, Podillia are the conceptual dominants of the individual writer's sphere determined by rich life experience of the author who has been rooted in the national culture traditions.

Key words: *individual style, subject-matter of the works, similes, metaphors, epithets, phraseological units, folk poetic manner, conceptual dominants.*

Дата надходження статті: «29» березня 2017 р.

Дата прийняття до друку: «27» квітня 2017 р.

РЕЦЕНЗІЇ

Степан Бобинець
(м. Ужгород)

За сторінками культурних епох

Мацько В. Українська література: людина – світ – час [літературознавчі студії]. Хмельницький: ФОП Цюпак А. А., 2017. 228 с.

Спливло не так багато часу, відколи мені пощастило зустрітися з Віталієм Мацьком – письменником, доктором філологічних наук, професором, завідувачем кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії – під час проведення Міжнародної наукової конференції із вшанування високого ювілею Миколи Неврлого. Тоді автор подарував свої художні твори. Це було 1 листопада 2016 р. І ось новина: щойно вийшла його чергова книжка з новим амплуа – літературознавчі дослідження під назвою «Українська література: людина–світ–час». Видання – великого формату, переплетене цупкою обкладинкою. Відверто кажучи, був подивований невтомній працездатності колеги, його креативності, інтенційності; такій динамічній пасіонарності у наукових шуканнях і знахідках (очевидно, внутрішній потребі самооприявлення у координатах світоглядних овидів ХХІ століття) міг би позаздрити й маститий знавець літературного процесу.

У передмові до студій письменник Микола Мачківський зауважує: «Віталій Петрович повністю присвятив себе науково-педагогічній праці. Одначе перо його ніколи не дримало. Воно й тепер, коли Україна болісно торує дорогу незалежності, стоїть на сторожі рідного слова». Впадає у вічі те, що дослідник аналізує не лише художні тексти, споріднені типологічними збігами, які лежать «на поверхні» й становлять «центр» уваги самого наратора, а й ті, що не завжди надаються до ословлення та виразного декларування переважно через їхню маргінальну позицію. Прикметно, що монографія структурно нагадує лінійність, ранжування розвитку українського письменства ХХ – початку ХХІ століття й складає 15 розділів, один з яких присвячено компаративному аналізу творчості українських та російських майстрів слова (О. Купрін, М. Булгаков і Б. Харчук, В. Сосюра). Науковець з'ясовує «дух» літературного часу, який постає своєрідним